

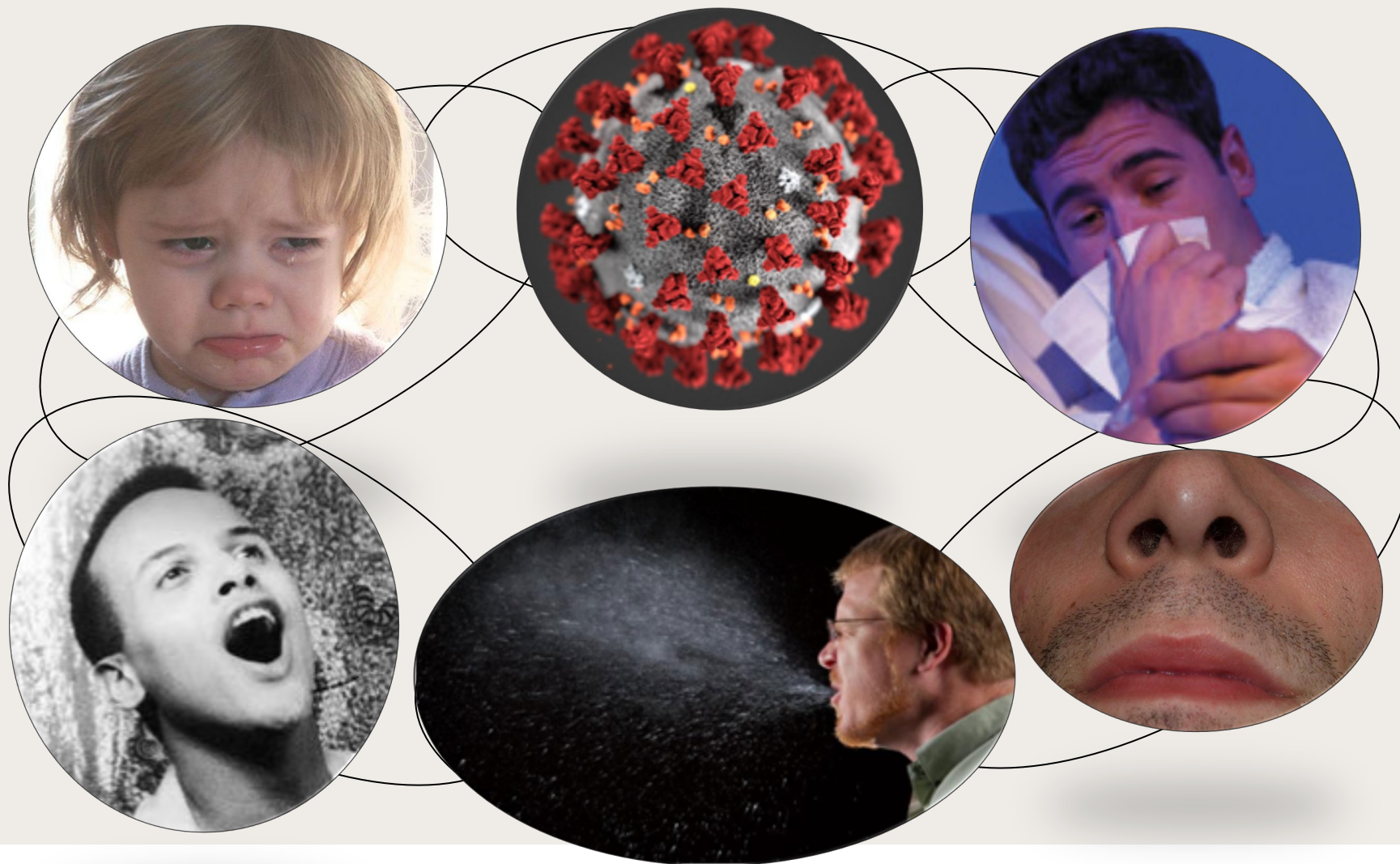
Covid-19

Smittemåter ved SARS-CoV-2

– hva er nytt?

Bjørn G. Iversen, overlege, Folkehelseinstituttet
Vaksine- og smitteverndagene 29. september 2021

Smittekjeden for covid-19

Smittemåter vs. smitteregime

Tradisjonell tenkning

Smittemåte

- **Kontakt** – berøring
- **Dråper** – store ($>100 \mu\text{m}$)
- **Luft** – aerosoler

Smitteregime

- **Kontaktsmitteregime**
  - Frakk og hansker ved direkte kontakt og munnbind og briller/visir ved sprutfare
- **Dråpesmitteregime**
  - Kontakt + munnbind og briller/visir når $<1 \text{ m}$
- **Luftsmitteregime**
  - Dråpe + munnbind/ånedrettsvern hele tiden

Smittemåter vs. smitteregime

Ved SARS-CoV-2

Smittemåte

- Kontakt – berøring
- Dråper – store ($>100 \mu\text{m}$)
- Luft – små dråper/aerosoler

Smitteregime

● Kontaktsmitteregime

- Frakk og hansker ved direkte kontakt og munnbind og briller/visir ved sprutfare

● Dråpesmitteregime

- Kontakt + munnbind og briller/visir når $<1 \text{ m}$

● Luftsmitteregime

- Dråpe + munnbind/ånedrettsvern hele tiden

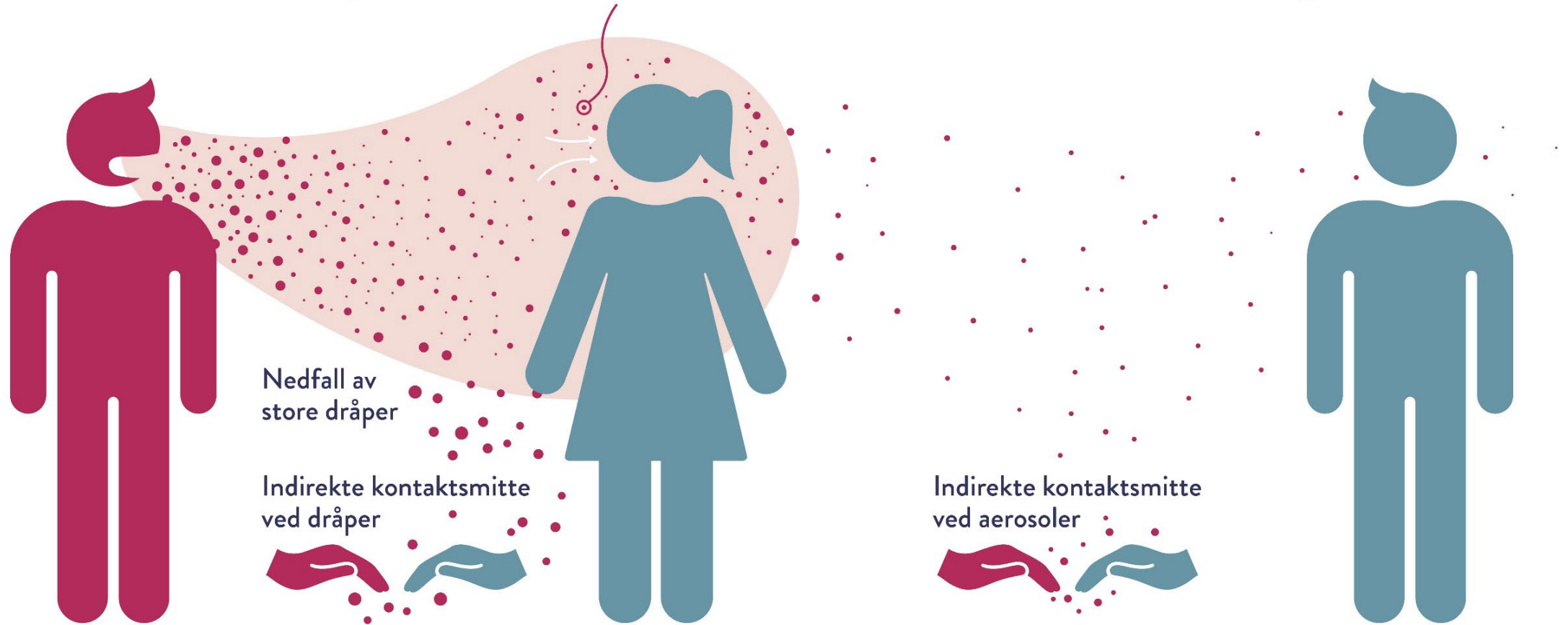
Smittemåte $\rightarrow$ smitteregime

Smittemåte ved luftveisinfeksjoner

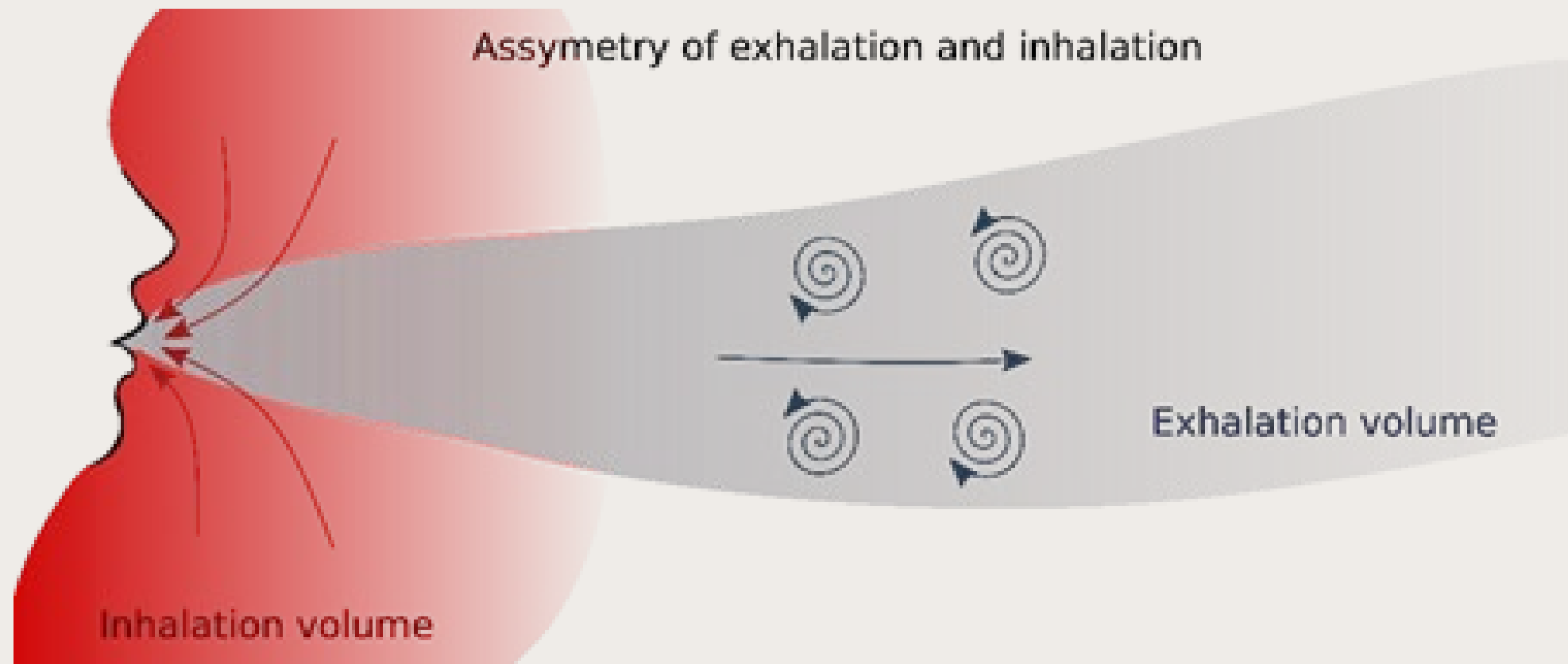
Ved mellomstore eller store dråper

Kort avstand ved aerosoler

Lang avstand ved aerosoler

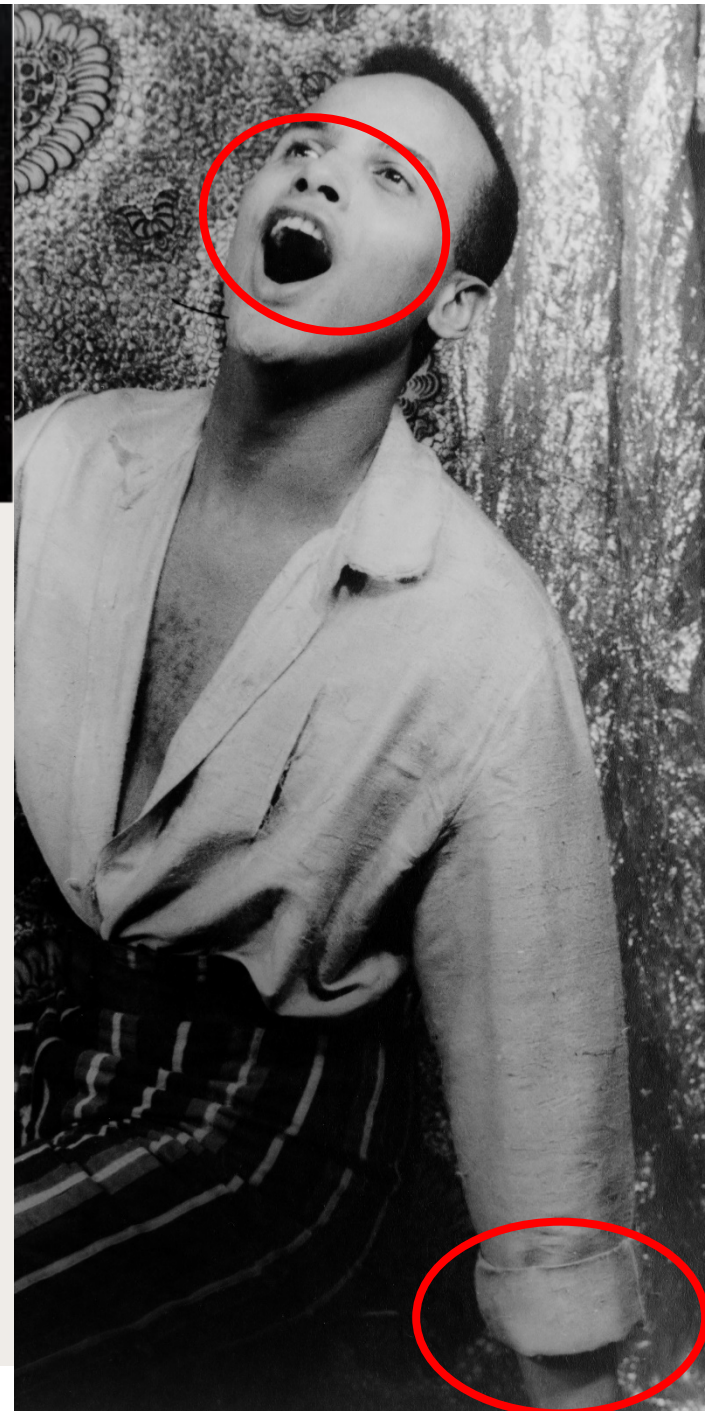
Innpust og utpust

Smittemåter

SARS-CoV-2

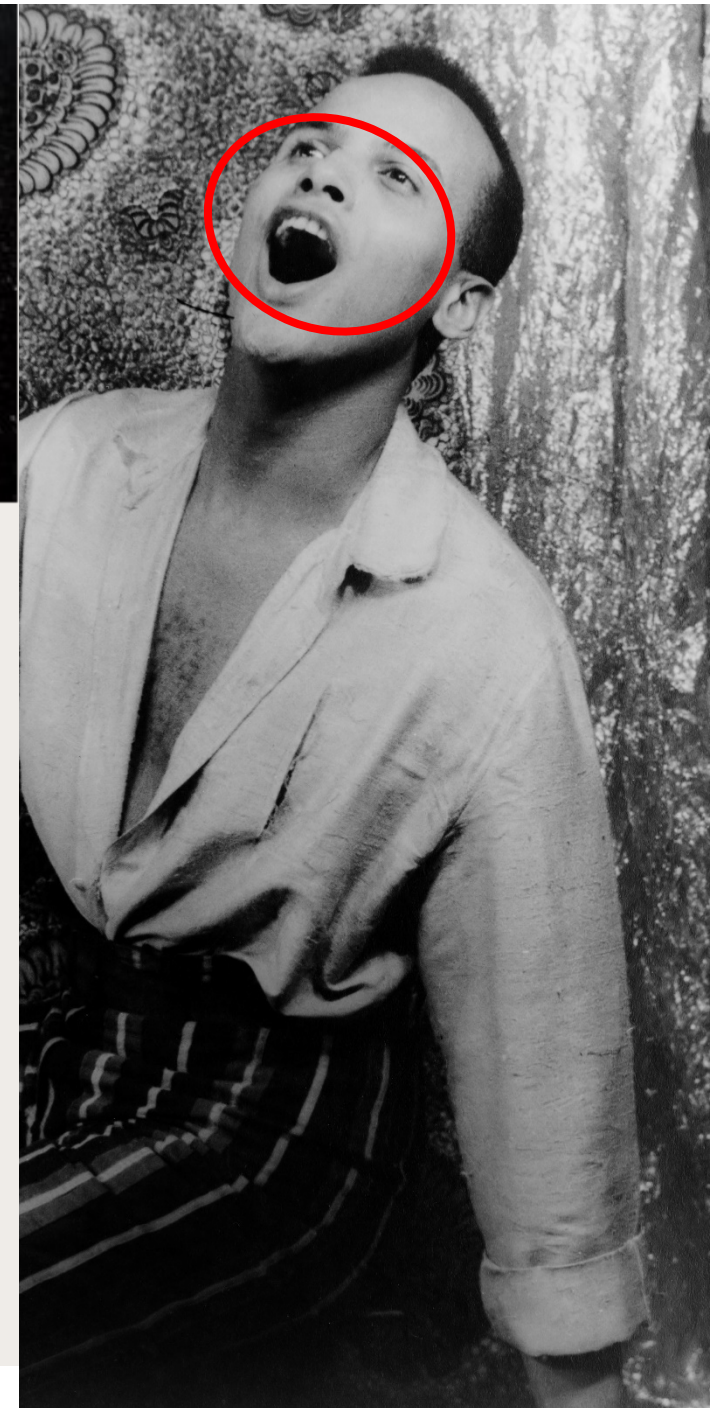
- Kontakt – svært sjelden
- Store dråper, kort avstand (sprut) – mindre vanlig
- Små dråper/aerosoler, kort avstand – vanligst
- Aerosoler, lang avstand – sjelden

Smittemåter

SARS-CoV-2

- Kontakt – svært sjelden
- Store dråper, kort avstand (sprut) – mindre vanlig
- **Små dråper/aerosoler, kort avstand – vanligst**
- Aerosoler, lang avstand – sjelden

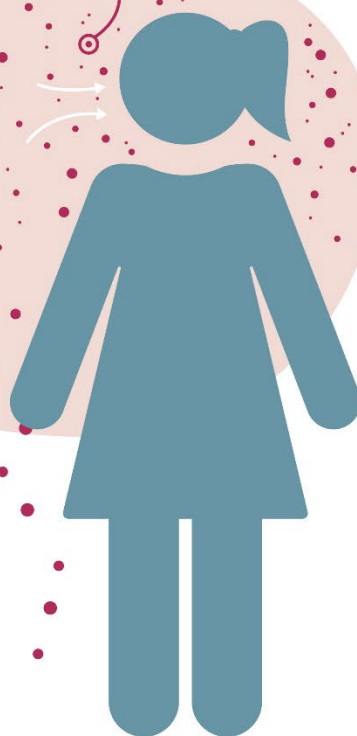
Ved mellomstore eller store dråper

Kort avstand ved aerosoler

Lang avstand ved aerosoler

Nedfall av store dråper

Fysiske forhold

- Avstand – fortynning
- Ute/inne – fortynning ute
- Romvolum inne
- Ventilasjon og trekk
- Temp, fuktighet, sollys

Tid - smittedose

Smittekilden

- Individuelle forhold
- Sykdomsfase og symptomer
- Aktivitet: Hoste, nyse, synge, rope, fysisk anstrengelse
- Aerosolgenererende prosedyrer
- Munnbind

Smittemottaker

- Vaksinert
- Beskyttelsesutstyr

Smittemåter ved SARS-CoV-2 oppsummert

- Små dråper og aerosoler på kort avstand er viktigste smittemåte
- Aerosoler på lang avstand og sprut er sjeldnere
- Smitte ved kontakt er uvanlig

- Dråpesmitteregime fungerer bra i de fleste tilfeller
  - men ikke ved aerosolgenererende prosedyrer